

Dosarul nr. 2r-242/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru (jud. V. Holban)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Danilov, A. Pahopol, O. Cojocaru)

ÎNCHEIERE

24 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Mariana Pitic
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Raisa Melinicenco

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii Municipale de Gestionare a Fondului Locativ nr. 16 din Chișinău, în procedura falimentului împotriva Raisei Melinicenco cu privire la încasarea datoriei

împotriva încheierii din 28 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituit ca fiind în afara termenului legal apelul declarat de Raisa Melinicenco

constată:

La 23 iulie 2019, ÎMGFL nr. 16 din Chișinău, în procedura falimentului a depus cerere de chemare în judecată împotriva Raisei Melinicenco, intervenient accesoriu SA „Termoelectrica” cu privire la încasarea datoriei.

Întemeindu-și pretențiile în baza dispozițiilor art. 10, 772, 776, 858 Cod civil, art. 25 din Legea serviciilor publice de gospodărire comunală, art. 51 din Legea cu privire la locațiune, art. 9, 33, 33¹, 70, 73, 131, 166, 167, 174-177, 182⁵, 206, 248, 276² CPC, a solicitat admiterea acțiunii, încasarea din contul pârâtei în beneficiul ÎMGFL nr. 16 din Chișinău, în procedura falimentului a datoriei pentru consumul energiei termice în mărime totală de 55 385,89 de lei acumulată pentru perioada de până la 31 mai 2019.

Prin hotărârea din 4 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost admisă acțiunea parțial.

A fost încasată din contul Raisei Melinicenco în beneficiul ÎMGFL nr. 16 din Chișinău, în procedura falimentului datoria pentru prestarea energiei termice în perioada mai 2016-mai 2019 în mărime de 20 508,70 de lei.

A fost încasată din contul Raisei Melinicenco în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 615,26 de lei.

A fost încasată din contul ÎMGFL nr. 16 din Chișinău, în procedura falimentului în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 1 046,31 de lei.

În rest, a fost respinsă acțiunea ca tardivă.

La 23 decembrie 2019, Raisa Melinenco a declarat apel împotriva hotărârii din 4 noiembrie 2019 a Judecătorei Chișinău sediul Centru, solicitând admiterea acestuia și casarea hotărârii contestate.

Prin încheierea din 28 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituit ca fiind în afara termenului legal apelul declarat de Raisa Melinenco.

La 19 martie 2020, prin intermediul Oficiului Poștal, Raisa Melinenco a declarat recurs împotriva încheierii din 28 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia și casarea încheierii instanței de apel.

La 19 iunie 2020, prin intermediul Oficiului Poștal, ÎMGFL nr. 16 din Chișinău, în procedura falimentului a depus referință la recursul declarat de Raisa Melinenco, solicitând respingerea recursului.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi restituit din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 426¹ alin. (1) lit. b¹) CPC, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs nu corespunde prevederilor art. 437 alin. (1).

În conformitate cu art. 437 alin. (1) CPC, cererea de recurs trebuie să fie *dactilografiată* și trebuie să cuprindă: a) denumirea instanței la care se depune recursul; b) numele, denumirea, calitatea procesuală a recurentului sau a persoanei ale cărei interese le reprezintă, adresa lor; c) numele sau denumirea, adresa intimatului; e) denumirea instanței care a emis decizia în apel, data pronunțării și dispozitivul deciziei, argumentele admiterii sau respingerii apelului; f) esența și temeiurile recursului, argumentul ilegalității deciziei atacate, solicitările recurentului, propunerile respective; g) data declarării recursului și semnătura recurentului.

La caz, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că la 19 martie 2020, Raisa Melinenco a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 28 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, care însă *nu este dactilografiată* și este redactată într-o altă limbă decât limba oficială în care se desfășoară procesul, fără a anexa traducerea acesteia în limba de stat (f. d. 76).

Astfel, instanța de recurs notează că prin Hotărârea nr. 17 din 4 iunie 2018 a Curții Constituționale a Republicii Moldova, a fost constatată desuetudinea Legii nr. 3465 din 1 septembrie 1989 cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești.

Curtea a notat că potrivit art. 74 alin. (1) din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, efectul constatării desuetudinii unei legi presupune încetarea acțiunii sale, tot așa cum se întâmplă în cazul abrogării ei.

Pe cale de consecință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că unul din principiile fundamentale ale

procesului civil și penal este principiul limbii oficiale de procedură, care este consacrat în art. 118 din Constituție, art. 24 CPC și art. 9 din Legea cu privire la organizarea judecătorească.

Prevederile conținute în art. 118 din Constituție sunt necesare pentru asigurarea respectării drepturilor și libertăților constituționale ale cetățenilor în condițiile egalității depline în fața legii. Reglementările invocate au fost reluate și incorporate în textul legilor procedurale, fiind coroborate cu tratatele internaționale, Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice și Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, care nu impun condiții privind limba în care se desfășoară procesul, prezumând că ședința de judecată se desfășoară în limba națională a statului.

Conform art. 13 din Constituție, limba de stat a Republicii Moldova este limba moldovenească, funcționând pe baza grafiei latine, care în lumina Hotărârii Curții Constituționale a Republicii Moldova nr. 36 din 5 decembrie 2013, urmează a fi înțeleasă ca limba română. Caracterul oficial al limbii instituie obligativitatea utilizării acesteia în raporturile cetățenilor cu autoritățile statului, în această limbă fiind redactate și aduse la cunoștința publică toate actele oficiale ale statului.

Din cele menționate, rezultă că procedura judiciară poate fi efectuată în altă limbă, însă documentele procesuale judiciare se întocmesc în mod obligatoriu și în limba de stat. Astfel, cetățenii care nu posedă sau nu vorbesc limba de stat au dreptul să se exprime în limba maternă în cadrul procedurilor judiciare, chiar și în ipoteza în care cunosc limba de stat, fiind un beneficiu legal acordat acestora. Totodată, dreptul de a se exprima în limba maternă în cadrul procedurilor orale desfășurate în fața instanței judecătorești, include și dreptul de a întocmi și înainta în instanță acte de procedură sau alte cereri în această limbă.

În aceste condiții, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție concluzionează că atunci când cererea de recurs în Secțiunea 1 este redactată într-o altă limbă decât limba de stat, este aplicabilă sancțiunea procedurală sub forma restituirii cererii de recurs.

Or, instanțele de judecată nu se pot preocupa de traducerea cererilor înaintate instanței (de chemare în judecată, apel sau recurs) dintr-o altă limbă în limba de stat din simplul considerent că această pretinsă obligație depășește cadrul împuternicirilor de a înlăptui justiția în mod imparțial și echidistant. Obligația instanței de judecată este de a asigura participanții la proces să ia cunoștință de actele, de lucrările dosarului și să vorbească în judecată prin interpret, în cazul când nu cunosc limba de stat.

Față de cele ce preced, având în vedere că cererea de recurs depusă de Raisa Melnicenco împotriva încheierii din 28 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, nu corespunde prevederilor art. 437 alin. (1) CPC, nefiind dactilografată, este redactată într-o altă limbă decât limba oficială în care se desfășoară procesul și nu este însoțită de traducere, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a restitui recursul declarat de Raisa Melnicenco.

În conformitate cu art. 426¹ alin. (1) lit. b¹) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se restituie recursul declarat de Raisa Melinicenco împotriva încheierii din 28 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii Municipale de Gestionare a Fondului Locativ nr. 16 din Chișinău, în procedura falimentului împotriva Raisei Melinicenco cu privire la încasarea datoriei.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Mariana Pitic

Nicolae Craiu